

Vragen m.b.t SB Herijkte uitvoeringsagenda Gezonde lucht regio Utrecht en Memo Landelijke informatie over ontwikkeling luchtkwaliteit en voortgang Schone Lucht Akkoord

Partij	Nr.	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
GroenLinks	1.	"In Nederland leeft iedereen gemiddeld negen maanden korter door luchtverontreiniging en jaarlijks sterven in ons land 11.000 mensen vroegtijdig aan de gevolgen van luchtvervuiling." Vraag: Wat is het verschil tussen "korter leven" en "vroegtijdig sterven"?	"Korter leven" en "vroegtijdig sterven" lijken in taalgebruik weliswaar op elkaar, maar zijn in dit geval twee verschillende manieren om de effecten van ongezonde lucht op de gezondheid (meer specifiek: op de levensduur) te kwantificeren en daarmee de omvang van de problematiek te duiden. In het eerste geval gaat <u>het over het gemiddeld aantal maanden afname van de levensverwachting van de Nederlander als gevolg van luchtverontreiniging</u> . In het twee geval over <u>het aantal mensen dat jaarlijks vroegtijdig sterft als gevolg van luchtverontreiniging</u> , gezien vanuit de gehele Nederlandse populatie.
	2.	"Hoe we binnen onze ambitie met deze nieuwe WHO-advieswaarden om gaan is nog niet besloten." Vraag: Waar ligt volgens GS die beslissing? Kan GS hiervoor met een voorstel komen?	Het betreft een bevoegdheid van GS. GS zullen commissie M&M met een Statenbrief informeren. De Uitvoeringsagenda Gezonde lucht regio Utrecht is namelijk een uitvoeringsprogramma onder het (ontwerp) omgevingswetprogramma Gezond & Veilig. Uitvoeringsprogramma's worden vastgesteld door GS. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft aan de Tweede Kamer toegezegd om te onderzoeken met welke maatregelen de nieuwe WHO-advieswaarden kunnen worden gehaald in 2030. Het RIVM voert momenteel dit onderzoek uit. Het ministerie van IenW streeft er naar om de Tweede Kamer voor de zomer 2022 te informeren over de uitkomsten van het RIVM onderzoek en geeft aan dat deze analyse als basis kan dienen voor besluitvorming over de doorwerking van de nieuwe WHO-advieswaarden in het Schone Lucht Akkoord. Hoe de SLA partners met de nieuwe WHO-advieswaarden om willen gaan wordt dus besproken op basis van de uitkomsten van het RIVM onderzoek. <u>Vervolgens kunnen GS, net als alle andere SLA-partners, hierover een besluit nemen.</u> <u>PS worden geïnformeerd</u> wanneer en hoe aan de nieuwe WHO advieswaarden voldaan kan worden en op welke wijze in SLA-verband met de nieuwe WHO-advieswaarden omgegaan wordt.
SGP	3.	Waarom was dit zo urgent dat er niet gewacht kon worden op een nieuwe agenda vanaf 2024?	Bij vaststelling van de Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht regio Utrecht 2018-2023 was een evaluatie van deze uitvoeringsagenda voorzien in

			<p>2021. GS hebben besloten de uitvoeringsagenda te herijken, omdat na de vaststelling van de vigerende uitvoeringsagenda het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) en het (ontwerp) programma Gezond en Veilig tot stand zijn gekomen. Met deze herijking wordt recht gedaan aan deze ontwikkelingen. In de herijkte uitvoeringsagenda zijn bepaalde thema's geactualiseerd en nieuwe thema's opgenomen. Zie verder beantwoording vraag 4.</p>
	4.	Is het mogelijk om helder te krijgen welke dingen er concreet zijn gewijzigd in deze herijking?	<p>Toevoegingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De afspraken die in het Schone Lucht Akkoord zijn gemaakt, zijn toegevoegd in deze herijking. ➤ VTH en mobiele werktuigen zijn nieuwe onderwerpen in de agenda. Binnen de Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht regio Utrecht willen we vergunningverlening, toezicht en handhavingsbeleid op industrie, landbouw en mobiele werktuigen zowel provinciaal als regionaal waar mogelijk versterken. ➤ Een verdere verkenning van het effect van het binnenklimaat op de gezondheid; ➤ Een verkenning naar de mogelijkheden om de omvang van houtstook in de buitenlucht in kaart te brengen. ➤ Meer inzet op communicatie. Voor het bereiken van de burgers, maar ook andere belanghebbenden in de regio, werken we aan een communicatiestrategie voor luchtkwaliteit waarmee we de samenwerking en activiteiten van de regio op luchtkwaliteit ondersteunen en resultaten uitdragen samen met de ambassadeurs voor Gezonde Lucht. ➤ Regionale en lokale maatregelen voor luchtkwaliteit. Bij samenwerkingsprojecten uit de regio die in aanmerking kunnen komen voor de Specifieke Uitkering van het SLA (het SPUK-SLA is een subsidieregeling van het Rijk voor SLA-plannen en maatregelen van decentrale overheden), kijken we of de provincie kan matchen om extra winst op luchtkwaliteit te behalen. ➤ PS worden vanaf 2022, in lijn met de landelijke rapportage van het SLA, tweemaal per jaar geïnfomeerd over de voortgang van de

		<p>luchtkwaliteit en de gezondheidseffecten en jaarlijks over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen. De landelijke monitoringsrapportage van het SLA dient daarbij als basis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hoogblootgestelde locaties. <p>We maken een start met een SLA-pilot voor een gebiedsgerichte aanpak hoogblootgestelde locaties samen met gemeente Utrecht.</p> <p>Geactualiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Consumenten/huishoudens zijn momenteel de belangrijkste bron voor de fijnere fractie van fijnstof binnen de regio. Daarom werken we, in de regio en daarbuiten in SLA-verband, samen aan de beperking van de emissies van houtrook en vermindering van de overlast. In SLA verband wordt in 2022 een voorstel uitgewerkt om tot aanvullende maatregelen te komen. Provincie Utrecht neemt deel aan deze uitwerking. ➤ Voor stikstofdioxide is het verkeer en vervoer de grootste bron binnen de provincie Utrecht. Dit betreft verkeer op rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen, binnenvaart en mobiele werktuigen. Vanuit de diverse provinciale programma's (Regionaal mobiliteitsprogramma (RMP), uitvoeringsprogramma Fiets, Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer inclusief binnenvaart, waterstofconvenant, uitvoeringsprogramma Openbaar Vervoer) werken we binnen en buiten de regio samen aan de transitie naar duurzame mobiliteit. Gezonde leefomgeving en luchtkwaliteit worden hierin steeds meer meegenomen bijvoorbeeld door het belang van volksgezondheid concreet mee te wegen binnen het RMP. De nieuwe SLA tools waarmee gezondheidseffecten van verschillende maatregelen in beeld gebracht kunnen worden kunnen hier van dienst zijn. Ook worden momenteel walstroombogelijkheden voor binnenvaart nader verkend. ➤ Gevoelige bestemmingenbeleid. <p>We werken samen met gemeenten en de GGD verder aan een handreiking voor gevoelige bestemmingen om kinderen en mensen</p>
--	--	---

			<p>die extra gevoelig zijn voor luchtverontreiniging beter te beschermen. Lessen uit de “schoolvent-pilot” worden hier in meegenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Binnen het SLA verband bepalen hoe we met de nieuwe WHO advieswaarden omgaan, maar ook hoe we omgaan met de voortgaande wetenschappelijk inzichten over gezondheidseffecten van luchtkwaliteit zoals het thema ultra-fijnstof. ➤ Burgerparticipatie/wetenschap door meten met sensoren krijgt binnen de regio steeds meer vorm. Dit is belangrijk als het gaat om inzicht over en bewustwording van luchtkwaliteit, bij onder andere jongeren. Daartoe verbreden we in 2022 de inzet van het “Globe” project naar 10 scholen. ➤ Inzet op Europese en nationale netwerk. Toegevoegd is de Nulvervuilingsstrategie (Zero Pollution Action Plan); het Europese beleidskader dat in 2021 is uitgebracht.
	5.	Waar komt die ondersteuning van de NMU bij voorlichting over, maar ook het bedenken van mogelijke maatregelen tegen houtstook bij particulieren vandaan?	<p>De NMU vindt gezonde lucht belangrijk. Ze is net als andere samenwerkingspartners actief betrokken geweest bij de totstandkoming van de Uitvoeringsagenda Gezonde lucht regio Utrecht in 2018 en betrokken gebleven. De NMU heeft het ambassadeurschap voor deze thematiek op zich genomen en heeft een rol in de voorlichting.</p> <p>NB. De ontwikkeling van mogelijke maatregelen op vlak van particuliere houtstook vindt plaats binnen het SLA verband (Rijk, provincies en gemeenten).</p>
CDA	6.	Naar verwachting kunnen wij als provincie Utrecht in 2030 voldoen aan de WHO-advieswaarden van 2005. Daarbij wordt genoemd dat dit haalbaar is als er geen tegenvallers zijn. Is er een mogelijkheid de WHO-advieswaarden van 2005 al eerder behaald te hebben?	<p>Dit is niet onderzocht en dus ook niet bekend. De luchtkwaliteit prognoses zijn in beeld gebracht voor de jaren 2025 en 2030, niet voor eerdere of tussenliggende jaren. Wel is het zo dat er locaties in de provincie Utrecht zijn waar nu al de WHO advieswaarden 2005 voor PM₁₀ worden gehaald en/of eerder dan 2030 voor PM_{2,5}. Volgens de prognoses gaan we dat met het SLA in 2030 in de hele provincie halen.</p>
	7.	Is het de ambitie van de gedeputeerde om de WHO-advieswaarden van 2021 de norm te laten zijn in 2050?	<p>In de Omgevingsvisie van Provincie Utrecht is opgenomen dat GS de ambitie hebben om, ook bij het bereiken van de WHO advieswaarden uit 2005, de luchtkwaliteit verder te verbeteren met het oog op substantiële gezondheidswinst. Ik pleit in SLA verband voor dezelfde ambitieuze lijn.</p>

	<p>8. Is het de verwachting van de gedeputeerde dat de Europese richtlijnen zo scherp gaan worden als de aangepaste WHO-advieswaarden?</p>	<p>GS kan haar verwachting geven, maar loopt daarmee wel op de zaken vooruit. De Europese Commissie werkt op dit moment aan een voorstel voor aanpassing van de Europese richtlijnen luchtkwaliteit en heeft daarvoor breed input opgehaald met een openbare consultatie en een gerichte stakeholderconsultatie. De provincie Utrecht heeft samen met IPO en VNG gereageerd op de openbare consultatie, met als belangrijkste boodschap dat de nieuwe normen zowel ambitieus als haalbaar moeten zijn. Mijn beeld is dat de aangepaste WHO advieswaarden een grote uitdaging vormen voor een groot deel van de Europese lidstaten. Er lopen nog steeds inbreukprocedures tegen lidstaten die nog niet aan de huidige Europese normen kunnen voldoen. Onze inschatting is dat de Europese Commissie met een tijdelijk met tussendoelen gaat komen, waarbij de nieuwe WHO advieswaarden misschien een stip op de horizon na 2030 zijn. Vervolgens moet het voorstel nog behandeld worden in het Europees Parlement en in de Europese Raad, waarbij onze verwachting is dat de discussie in de Raad het grootst zal zijn.</p>
	<p>9. Hebben alle gemeentelijke SLA partners het zogeheten luchtplan al uitgewerkt en worden deze al uitgevoerd?</p>	<p>Nee, de gemeenten die op een later moment zijn toegetreden hebben nog niet allemaal een luchtplan uitgewerkt. Van de negen Utrechtse gemeenten die toegetreden zijn tot het SLA hebben er, voor zover bekend op basis van het SLA-Dashboard, zes hun plan opgeleverd en in uitvoering.</p>
	<p>10. Hoe stuurt de gedeputeerde op het belang van schone lucht bij gemeenten als deze zich niet willen / niet kunnen aansluiten bij het SLA?</p>	<p>GS stimuleert gemeenten zoveel mogelijk om aan te sluiten bij het SLA omdat we in samenwerking de grootste stappen kunnen zetten. Uiteindelijk gaat de gemeente zelf over het al dan niet toetreden tot het Schone Lucht Akkoord. Sommige gemeenten ervaren drempels door bijvoorbeeld gebrek aan capaciteit en schaarse middelen. Gemeenten kunnen daarom ook laagdrempelig aansluiten bij de Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht regio Utrecht (als zij niet kunnen of willen aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord) en zodoende wel op een of enkele thema's actie of maatregelen invoeren.</p>
	<p>11. In hoeverre betreft het verkeer en vervoer in tabel 2 onze eigen inwoners of inwoners buiten onze provincie</p>	<p>Tabel 2 in paragraaf 5.1 betreft uitstoot van NO₂ binnen de binnen de provincie Utrecht voor de sector "verkeer en vervoer". Dit is in figuur 4 (en tabel 5) uitgesplitst naar bron (autosnelwegen, provinciale wegen, gemeentelijke wegen, enzovoorts). Zowel inwoners van binnen als van buiten de provincie maken gebruik van deze wegen.</p>